

Bu bülten Eczacıbaşı İlaç Pazarlama, Medikal Direktörlüğü tarafından hazırlanmıştır.

COVID-19 İMMÜN (KONVALESAN) PLAZMA TEDARİK VE KLİNİK KULLANIM REHBERİ

Salgının ortaya çıkmasından bu yana COVID-19 enfeksiyonunda ölüm oranı oldukça yüksek seyretmektedir. Bu durum COVID-19 enfeksiyonunun patogenezinin tüm noktaları ile açıklanamamış olması ve aynı zamanda etkene yönelik antiviral tedavinin henüz geliştirilememiş olması ile ilişkilidir. Güncel tedavi uygulamaları ise sıklıkla destek tedaviler ve ikincil enfeksiyonlar ile komplikasyonları önlemeye yöneliktir. Bu kapsamda tarihsel deneyim ile desteklenen pasif bağışıklama kavramı tekrar gündeme gelmiştir. İyileşen kişilerden elde edilen plazma, serum veya immünglobulin konsantrasyonlarının COVID-19 enfeksiyonunun önlenmesinde veya tedavisinde etkili olabileceği düşünülmektedir. İmmün plazma kullanımı, 2009-2010 H1N1 influenza virüsü salgını, 2003 SARS-CoV-1 salgını ve 2012 MERS-CoV salgınında başarı ile uygulanmıştır. **İmmün plazmaların aktif virüs enfeksiyonu nedeniyle hastanede yatan hastalara terapötik amaçla verilmesi "pasif bağışıklık transferi" olarak tanımlanabilir. Pasif bağışıklık antikorları, hedef organların hasarını azaltabilir ve etkili patojenleri doğrudan nötralize edebilir.**

COVID-19 İMMÜN PLAZMA KLİNİK KULLANIM

Bu tedavi yönteminin kullanılacağı hasta grubunu net olarak tanımlayacak kontrollü bir çalışma mevcut değildir ancak salgın sırasında Çin bilim insanları (Duan ve arkadaşları) tarafından yapılan medRxiv portalında web ortamında yayınlanan ve JAMA dergisinde Shen ve arkadaşları tarafından yapılan yayınları takiben FDA tarafından yayınlanan deklarasyonda belirtilmiş olan kriterlere sahip **hasta gruplarında tercihen 7-14 gün aralığında COVID-19 immün plazmanın kullanılması önerilmektedir. Bu tedavi yönteminin sitokin fırtınasının ön plana çıktığı semptomların başlamasından sonra kullanılması önerilmemektedir.** Bu veriler dahilinde saptanmış olan uluslararası bilim camiasında kabul gören kriterlere yoğun bakım uzmanı olan Türk bilim insanlarının da katkıları ile immün plazma tedavi endikasyonları listesi oluşturulmuştur. Bu tedavi yöntemi hastanın almakta olduğu ilaç tedavisi ve destek tedavisine ek olarak kullanılacaktır.

Kesin (moleküler laboratuvar test pozitif) veya kuvvetle olası (klinik/radyolojik bulgular +, PCR bekleniyor) COVID-19 tanısı olan, 18 yaşın üzerinde ve hastalığın ilk 14 gününde semptomların başlamasından 7-10 gün sonra kullanılması uygundur. Bu hastalar yaşamsal risk taşıyan hastalar olup belirli kriterlerin mevcut olması gereklidir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Kan Ve Kan Ürünleri Dairesi Başkanlığı

<https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/enfeksiyon-kontori-onlemleri/COVID19-PlazmaUygulamaRehberi.pdf>

KORONAVİRÜS HASTALIĞI (COVID-19) SALGINININ EPİDEMIYOLOJİSİ VE PATOGENEZİ

The epidemiology and pathogenesis of coronavirus disease (COVID-19) outbreak

Rothan HA, Byrareddy SN
J Autoimmun. 2020 May;109:102433. doi: 10.1016/j.jaut.2020.102433. Epub 2020 Feb 26

SARS-CoV-2'in neden olduğu koronavirüs hastalığı (COVID-19) potansiyel olarak ölümcül olması nedeniyle küresel halk sağlığı sorunu haline dönüşmüştür. Çin'in Wuhan şehrindeki hayvan pazarını ziyaret etmiş çok sayıda enfekte insan verilerine dayanarak, COVID-19'un muhtemelen zoonotik kaynaklı olduğu düşünülmektedir. COVID-19 enfeksiyonunun kişiden kişiye bulaşması, tedavi uygulanan hastaların da izolasyonuna yol açmıştır. Mevcut salgını kontrol etmek için COVID-19'un kişiden kişiye bulaşmasını azaltmak amacıyla kapsamlı önlemler küresel olarak uygulanmaktadır. Çocuklar, sağlık çalışanları ve yaşlılar dahil olmak üzere hassas popülasyonlarda öncelikli olarak bulaşmayı önleme veya azaltmaya yönelik özel dikkat ve çaba gösterilmektedir. Bu makalede, hastalıkla ilgili semptomlar, epidemiyoloji, bulaşma, patogenezi, filogenetik analiz konuları ele alınmakta ve söz konusu ölümcül hastalığın yayılmasını ileriye dönük kontrol etmek için önemli yönleri vurgulanmaktadır.

VUHAN'DAKİ HASTANELERDE COVID-19 HASTASI KALMADI

Çin Ulusal Sağlık Komisyonu sözcüsü Mi Feng, yeni koronavirüsün dünyada ilk kez tespit edildiği Wuhan şehrindeki tüm COVID-19 hastalarının taburcu edildiğini söyledi. Reuters'ın haberine göre Feng basın mensuplarına, "26 Nisan'dan itibaren Wuhan'daki yeni koronavirüs taşıyan hasta sayısı sifıra indi." dedi.

<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-china-wuhan/china-says-all-coronavirus-patients-in-wuhan-have-now-been-discharged-idUSKCN228077>

